

DIREKTIIVIT

NEUVOSTON DIREKTIIVI 2010/32/EU,

annettu 10 päivänä toukokuuta 2010,

HOSPEEMin ja EPSUn tekemän terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemistä terveydenhuoltoalalla koskevan puitesopimuksen täytäntöönpanosta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 155 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Työmarkkinaosapuolet voivat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 155 artiklan 2 kohdan mukaan pyytää yhteisesti, että niiden unionin tasolla Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 153 artiklassa tarkoitettujen kysymysten osalta tekemät sopimukset pannaan täytäntöön neuvoston komission ehdotuksesta tekemällä päätöksellä.

(2) Euroopan terveydenhuoltoalan työnantajajhdistys HOSPEEM (European Hospital and Healthcare Employers' Association) ja Euroopan julkisten palvelujen ammattiliittojen federaatio EPSU (European Federation of Public Services Unions) ilmoittivat komissiolle 17 päivänä marraskuuta 2008 päivätyllä kirjeellä, että ne haluavat aloittaa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen (EY:n perustamissopimus) ⁽¹⁾ 138 artiklan 4 kohdan ja 139 artiklan mukaisesti neuvottelut, joiden tarkoituksena on tehdä puitesopimus terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemisestä terveydenhuoltoalalla.

(3) Kyseiset Euroopan tason työmarkkinaosapuolet allekirjoittivat 17 päivänä heinäkuuta 2009 puitesopimuksen terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemisestä terveydenhuoltoalalla.

(4) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa direktiivin tavoitetta eli mahdollisimman turvallisen työympäristön luomista terveydenhuoltoalalle ehkäisemällä kaikkien terävien lääketieteellisten instrumenttien työntekijöille ai-

heuttamia tapaturmia (myös neulanpistoja) ja suojele-malla työntekijöitä tällaiselta vaaralta, vaan se voidaan paremmin saavuttaa unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

(5) Laatiessaan ehdotustaan direktiiviksi komissio on ottanut huomioon allekirjoittajaosapuolten edustavuuden, puitesopimuksen soveltamisalan terveydenhuoltoalalla, allekirjoittajaosapuolten valtuudet, puitesopimuksen lausekkeiden lainmukaisuuden sekä pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskevien aiheellisten määräysten noudattamisen.

(6) Komissio on ilmoittanut Euroopan parlamentille sekä Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ehdotuksestaan.

(7) Euroopan parlamentti hyväksyi 11 päivänä helmikuuta 2010 ehdotusta koskevan päätöslauselman.

(8) Puitesopimuksen tarkoituksena on sen 1 lausekkeen mukaisesti edistää erään sosiaalipolitiikkaan liittyvän tavoitteen eli parempien työolojen saavuttamista.

(9) Puitesopimuksen 11 lausekkeen mukaisesti jäsenvaltiot ja yhteisö (korvattu 1 päivästä joulukuuta 2009 unionilla) voivat pitää voimassa tai ottaa käyttöön työntekijöiden suojelemiseksi terävien lääketieteellisten instrumenttien aiheuttamilta tapaturmilta määräyksiä, jotka ovat sopimuksen määräyksiä suotuisampia.

(10) Jäsenvaltioiden olisi säädettävä tehokkaista, oikeasuhteisista ja varoittavista seuraamuksista, joita sovelletaan, jos tämän direktiivin mukaisia velvoitteita ei noudateta.

⁽¹⁾ Numerointi muuttunut: Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 154 artiklan 4 kohta ja 155 artikla.

- (11) Jäsenvaltiot voivat antaa tämän direktiivin täytäntöönpanon työmarkkinaosapuolten tehtäväksi niiden yhteisestä pyynnöstä edellyttäen, että jäsenvaltiot toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet voidakseen jatkuvasti taata tässä direktiivissä edellytettyjen tulosten saavuttamisen.
- (12) Paremmasta lainsäädännöstä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen ⁽¹⁾ 34 kohdan mukaisesti jäsenvaltioita kannustetaan laatimaan itseään varten ja unionin edun vuoksi omia taulukoitaan, joista ilmenee mahdollisuuksien mukaan tämän direktiivin ja kansallisen lainsäädännön osaksi saattamista koskevien toimenpiteiden välinen vastaavuus, ja julkaisemaan ne,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Tällä direktiivillä pannaan täytäntöön liitteessä oleva terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemistä terveydenhuoltoalalla koskeva puitesopimus, jonka Euroopan tason työmarkkinaosapuolet HOSPEEM ja EPSU ovat allekirjoittaneet 17 päivänä heinäkuuta 2009.

2 artikla

Jäsenvaltioiden on päätettävä siitä, mitä seuraamuksia sovelletaan, jos tähän direktiiviin perustuvia kansallisia säännöksiä rikotaan. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

3 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset

voimaan viimeistään 11 päivänä toukokuuta 2013 tai varmistettava, että työmarkkinaosapuolet toteuttavat tarvittavat toimenpiteet sopimusteitse viimeistään kyseisenä päivänä. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitettuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

4 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

5 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 10 päivänä toukokuuta 2010.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

Á. GONZÁLEZ-SINDE REIG

⁽¹⁾ EUVL C 321, 31.12.2003, s. 1.

LIITE

PUITESOPIMUS TERÄVIEN INSTRUMENTTIEN AIHEUTTAMIEN TAPATURMIEN EHKÄISEMISESTÄ TERVEYDENHUOLTOALALLA**Johdanto:**

1. Työterveys ja työturvallisuus on asia, jota kaikkien terveydenhuoltoalalla toimivien olisi pidettävä tärkeänä. Kun vältettävissä olevien tapaturmien ehkäisemiseksi ja niiltä suojelemiseksi toteutetaan asianmukaisia toimia, resurssienkäyttö paranee.
2. Työntekijöiden terveys ja turvallisuus on ensiarvoisen tärkeä asia, joka liittyy läheisesti potilaiden terveyteen. Se on laadukkaan hoidon perusta.
3. Teräviin lääketieteellisiin instrumentteihin liittyvän toiminnan linjaamisen ja toteuttamisen olisi perustuttava työmarkkinaosapuolten vuoropuheluun.
4. Euroopan terveydenhuoltoalan työnantajayhdistys HOSPEEM (European Hospital and Healthcare Employers' Association) ja Euroopan julkisten palvelujen ammattiliittojen federaatio EPSU (European Federation of Public Services Unions), jotka on tunnustettu Euroopan tason työmarkkinaosapuoliksi terveydenhuoltoalalla, ovat sopineet seuraavaa:

Yleisiä näkökohtia:

1. HOSPEEM ja EPSU ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 138 artiklan ja 139 artiklan 2 kohdan ⁽¹⁾;
2. ottavat huomioon toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä 12 päivänä kesäkuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/391/EY ⁽²⁾;
3. ottavat huomioon työntekijöiden työssään käyttämille työvälineille asetettavista turvallisuutta ja terveyttä koskevista vähimmäisvaatimuksista 30 päivänä marraskuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/655/EY ⁽³⁾;
4. ottavat huomioon työntekijöiden suojelemisesta vaaroilta, jotka liittyvät biologisille tekijöille altistumiseen työssä, 18 päivänä syyskuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/54/EY ⁽⁴⁾;
5. ottavat huomioon yhteisön työterveys- ja työturvallisuusstrategian vuosiksi 2007–2012 ⁽⁵⁾;
6. ottavat huomioon työntekijöille tiedottamista ja heidän kuulemistaan koskevista yleisistä puitteista Euroopan yhteisössä 11 päivänä maaliskuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/14/EY ⁽⁶⁾;
7. ottavat huomioon Euroopan parlamentin 6 päivänä heinäkuuta 2006 antaman päätöslauselman suosituksista komissiolle eurooppalaisten terveydenhuoltoalan työntekijöiden suojaamiseksi veren kautta tarttuvilta infektioilta, jotka johtuvat neurolojen aiheuttamista loukkaantumisista (2006/2015(INI));
8. ottavat huomioon Euroopan komission toteuttaman ensimmäisen ja toisen vaiheen kuulemisen, joka koski eurooppalaisten terveydenhuoltoalan työntekijöiden suojaamista veren kautta tarttuvilta infektioilta, jotka johtuvat neurolojen aiheuttamista loukkaantumisista;
9. ottavat huomioon 7 päivänä helmikuuta 2008 järjestetyn neulanpistovammoja käsitelleen EPSUn ja HOSPEEMin teknisen seminaarin tulokset;
10. ottavat huomioon neuvoston direktiivin 89/391/EY 6 artiklassa vahvistetun yleisiä ehkäiseviä periaatteita koskevan hierarkian sekä direktiivin 2000/54/EY 3, 5 ja 6 artiklassa määritellyt ehkäisevät toimenpiteet;
11. ottavat huomioon ILO:n ja WHO:n yhteiset ohjeet, jotka koskevat terveyspalveluja ja hiv/aidsia, sekä ILO:n ja WHO:n yhteiset ohjeet, jotka koskevat hiv-tartunnan ehkäisemiseksi annettavaa altistumisen jälkeistä estolääkitystä;
12. kunnioittavat voimassa olevia kansallisia säädöksiä ja työehtosopimuksia täysimääräisesti;
13. katsovat, että on toteutettava toimia, joilla voidaan arvioida terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien esiintyvyyttä terveydenhuoltoalalla, ja että tieteellinen näyttö osoittaa, että tapaturmien ja infektioiden esiintyvyyttä voidaan selvästi vähentää ennalta ehkäisevin suojatoimin;

⁽¹⁾ Numerointi muuttunut: Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 154 artikla ja 155 artiklan 2 kohta.

⁽²⁾ EYVL L 183, 29.6.1989, s. 1.

⁽³⁾ EYVL L 393, 30.12.1990, s. 13. Myöhemmin direktiivi on kodifioitu direktiiviksi 2009/104/EY (EUVL L 260, 3.10.2009, s. 5).

⁽⁴⁾ EYVL L 262, 17.10.2000, s. 21.

⁽⁵⁾ KOM(2007) 62 lopullinen, 21.2.2007.

⁽⁶⁾ EYVL L 80, 23.3.2002, s. 29.

14. katsovat, että asianmukaiset toimet tapaturmien ja infektioiden ehkäisemiseksi edellyttävät täysimittaista riskinarviointia;
15. katsovat, että työnantajien sekä työntekijöiden työsuojeluedustajien on tehtävä yhteistyötä terävien lääketieteellisten instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ja infektioiden ehkäisemiseksi ja työntekijöiden suojelemiseksi niiltä;
16. katsovat, että terävien instrumenttien aiheuttamat tapaturmat koskevat ensi sijassa mutteivät yksinomaan terveydenhuollon työntekijöitä;
17. katsovat, että kliinistä harjoittelua osana koulutustaan suorittavia opiskelijoita ei pidetä tässä sopimuksessa tarkoitettuina työntekijöinä ja että tässä sopimuksessa hahmoteltujen ehkäisy- ja suojatoimenpiteiden pitäisi koskea myös heitä siten, että vastuuseikkoihin sovelletaan kansallista lainsäädäntöä ja kansallisia käytäntöjä.

1 lauseke: Tarkoitus

Tämän puitesopimuksen tarkoituksena on

- saada aikaan mahdollisimman turvallinen työympäristö,
- ehkäistä kaikkien terävien lääketieteellisten instrumenttien työntekijöille aiheuttamat tapaturmat (myös neulanpistot),
- suojella työntekijöitä, joita vaara koskee,
- määrittellä kokonaisvaltainen toimintamalli, jolla vahvistetaan toimintaperiaatteita riskinarviointia, riskien torjuntaa, koulutusta, tiedotusta, tietoisuuden lisäämistä ja seuranta varten,
- vahvistaa reagointi- ja seurantamenettelyt.

2 lauseke: Soveltamisala

Tätä sopimusta sovelletaan kaikkiin terveydenhuoltoalan työntekijöihin ja kaikkiin, jotka työskentelevät työntajien alaisuudessa ja valvonnassa. Työnantajien olisi toteutettava toimia, joilla varmistetaan, että alihankkijat noudattavat tämän sopimuksen määräyksiä.

3 lauseke: Määritelmät

Tässä sopimuksessa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

1. Työntekijöillä tarkoitetaan työnantajan palveluksessa olevia henkilöitä, myös harjoittelijoita ja oppisopimusoppilaita, jotka toimivat terveydenhuoltoalaan suoraan liittyvissä palveluissa ja toiminnoissa. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat myös määräaikaissa tai tilapäisessä työsuhteessa olevien työntekijöiden työturvallisuuden ja -terveyden parantamisen edistämistä koskevien toimenpiteiden täydentämisestä annetussa neuvoston direktiivissä 91/383/ETY⁽¹⁾ tarkoitettut tilapäistöitä välittävään yritykseen työsuhteessa olevat työntekijät.
2. Soveltamisalaan kuuluvilla työpaikoilla tarkoitetaan terveydenhuoltoalalla toimivia julkisen ja yksityisen sektorin organisaatioita ja palveluita sekä kaikkia muita paikkoja, joissa suoritetaan ja tarjotaan terveydenhuoltoon liittyviä palveluita ja toimintoja työnantajan alaisuudessa ja valvonnassa.
3. Työnantajilla tarkoitetaan luonnollisia tai oikeushenkilöitä tai organisaatioita, jotka ovat solmineet työsuhteen työntekijöiden kanssa. Työnantajat vastaavat työntekijöiden suorittamien terveydenhuollon ja siihen suoraan liittyvien palvelujen ja toimintojen hallinnoinnista, organisoinnista ja järjestämisestä.
4. Terävillä instrumenteilla tarkoitetaan tietyissä terveydenhuollon toiminnoissa tarvittavia esineitä tai instrumentteja, jotka voivat aiheuttaa viiltoja, pistoja, vamma ja/tai infektiota. Teräviä instrumentteja pidetään työvälinedirektiivissä 89/655/ETY tarkoitettuina työvälineinä.
5. Toimenpidehierarkialla tarkoitetaan tehokkuuden mukaiseen järjestykseen asetettuja toimenpiteitä, joilla pyritään välttämään, torjumaan ja vähentämään vaaroja direktiivin 89/391/ETY 6 artiklan ja direktiivin 2000/54/EY 3, 5 ja 6 artiklan mukaisesti.
6. Erityisillä ennalta ehkäisevillä toimilla tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla pyritään ehkäisemään tapaturma ja/tai tartunta terveydenhuoltoalaan suoraan liittyvissä palveluissa ja toiminnoissa, mukaan luettuna turvallisimpien tarvittavien välineiden käyttö; perustana ovat riskinarviointi ja turvalliset menetelmät terävien lääketieteellisten instrumenttien hävittämiseksi.
7. Työntekijöiden edustajilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka on kansallisen lainsäädännön ja/tai kansallisten käytäntöjen mukaisesti valittu, nimetty tai asetettu edustamaan työntekijöitä.

⁽¹⁾ EYVL L 206, 29.7.1991, s. 19.

8. Työntekijöiden työsuojeluedustajilla tarkoitetaan direktiivin 89/391/ETY 3 artiklan c alakohdan mukaisesti henkilöitä, jotka on valittu, nimetty tai asetettu kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti edustamaan työntekijöitä työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä työssä koskeissa asioissa.
9. Alihankkijalla tarkoitetaan henkilöä, joka suorittaa terveydenhuoltoalaan suoraan liittyviä palveluja ja toimintoja työnantajan kanssa vahvistettujen työtä koskevien sopimussuhteiden puitteissa.

4 lauseke: Periaatteet

1. Terävien lääketieteellisten instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ja infektioiden ehkäisemiseen tarvitaan hyvin koulutettua, riittävin resurssein varustettua ja turvattua terveyspalveluhenkilöstöä. Altistumisen ehkäiseminen on keskeinen toimintamalli työssä sattuvien tapaturmien tai infektioiden riskin poistamiseksi ja minimoimiseksi.
2. Työsuojeluedustajilla on keskeinen asema riskien ehkäisemisessä ja suojelussa.
3. Työnantajalla on velvollisuus varmistaa työntekijöiden turvallisuus ja terveys kaikissa työhön liittyvissä seikoissa, psykososiaaliset tekijät ja työn organisointi mukaan luettuina.
4. Jokaisella työntekijällä on velvollisuus huolehtia mahdollisimman hyvin koulutuksensa ja työnantajansa ohjeiden mukaisesti omasta turvallisuudestaan ja terveydestään sekä myös muiden turvallisuudesta ja terveydestä, jos hänen työskentelynsä vaikuttaa heihin.
5. Työnantajan on luotava sellainen ympäristö, jossa työntekijät ja heidän edustajansa osallistuvat työterveyttä ja työturvallisuutta koskevien toimintaperiaatteiden ja -käytäntöjen kehittämiseen.
6. Sopimuksen 5–10 lausekkeessa esitettyjen erityisten ennaltaehkäisevien toimien periaatteen lähtökohtana on, ettei koskaan voida olettaa, ettei riskejä ole olemassa. Sovelletaan direktiivin 89/391/ETY 6 artiklan ja direktiivin 2000/54/EY 3, 5 ja 6 artiklan mukaista yleisten ehkäisevien periaatteiden hierarkiaa.
7. Työntekijöiden edustajien ja työnantajien on asianmukaisella tasolla tehtävä yhteistyötä riskien poistamiseksi ja ehkäisemiseksi, työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi ja turvallisen työympäristön luomiseksi, mukaan luettuna kuuleminen turvallisten työvälineiden valinnasta ja käytöstä, sekä sen selvittämiseksi, miten koulutus, tiedotus ja tietoisuuden lisäämiseen liittyvät toimet olisi paras toteuttaa.
8. Toiminta on toteutettava kansallisen lainsäädännön ja/tai kansallisten työehtosopimusten mukaista tiedottamis- ja kuulemismenettelyä noudattaen.
9. Tietoisuuden lisäämiseen tähtäävien toimien tehokkuus edellyttää työnantajilta, työntekijöiltä ja heidän edustajiltaan yhteisten velvollisuuksien täyttämistä.
10. Mahdollisimman turvallisen työpaikan aikaansaamiseen tarvitaan suunnittelua, tietoisuuden lisäämistä, tiedotusta, koulutusta, ehkäisemistä ja seuranta koskevien toimenpiteiden yhdistelmää.
11. Edistetään syyllistämätöntä toimintakulttuuria. Vaaratilanteiden raportoinnissa käytettävissä menettelyissä olisi keskityttävä järjestelmätekijöihin yksittäisten virheiden sijaan. Hyväksyttävänä menettelynä olisi pidettävä järjestelmällistä raportointia.

5 lauseke: Riskinarviointi

1. Riskinarviointimenettelyissä on noudatettava direktiivin 2000/54/EY 3 ja 6 artiklaa sekä direktiivin 89/391/ETY 6 ja 9 artiklaa.
2. Riskinarviointiin on sisällytettävä altistumisen määräitys, siinä on tunnustettava hyvin resursoitun ja organisoidun työympäristön merkitys, ja sen on katettava kaikki tilanteet, joissa voi sattua tapaturma tai joihin liittyy verta tai muuta mahdollisesti tartuntavaarallista ainesta.
3. Riskinarvioinnissa on otettava huomioon teknologia, työn organisointi, työolot, pätevyystasot, työhön liittyvät psykososiaaliset tekijät ja työympäristöön liittyvien tekijöiden vaikutukset. Näin voidaan
  - selvittää, miten altistuminen voitaisiin välttää
  - harkita vaihtoehtoisia järjestelmiä.

6 lauseke: Poistaminen, ehkäiseminen ja suojelu

1. Jos riskinarvioinnin tulosten perusteella havaitaan terävän instrumentin aiheuttaman tapaturman ja/tai infektion vaara, työntekijöiden altistuminen sille on poistettava seuraavilla toimenpiteillä (joita ei ole välttämättä toteutettava tässä järjestyksessä):
  - Määritellään ja pannaan täytäntöön turvalliset menettelyt terävien lääketieteellisten instrumenttien käyttöä sekä niiden ja kontaminoituneen jätteen hävittämistä varten. Menettelyjä on tarkasteltava säännöllisesti uudelleen, ja ne on sisällytettävä erottamattomaksi osaksi toimenpiteitä, jotka koskevat työntekijöille tiedottamista ja heille annettavaa 8 lausekkeessa tarkoitettua koulutusta.

- Luovutaan terävien instrumenttien tarpeettomasta käytöstä menettelytapoja muuttamalla ja riskinarvioinnin tulosten perusteella sekä ottamalla käyttöön lääketieteellisiä instrumentteja, joissa on sisäänrakennettuja turvallisuusteknisiä suoja mekanismeja.
  - Kielletään välittömästi neulojen laittaminen takaisin neulansuojukseen.
2. Kulloisenkin toiminnan ja riskinarvioinnin mukaan on altistumisriski vähennettävä mahdollisimman matalalle tasolle, jotta asianomaisten työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä voidaan suojella asianmukaisella tavalla. Riskinarvioinnin tulosten perusteella on toteutettava seuraavat toimenpiteet:
- Otetaan käyttöön tehokkaat hävittämismenettelyt ja sijoitetaan selvästi merkityt ja teknisesti turvalliset säiliöt kertakäyttöisten terävien instrumenttien ja injektointi-instrumenttien hävittämistä varten mahdollisimman lähelle arvioituja tiloja, joissa käytetään tai säilytetään teräviä instrumentteja.
  - Ehkäistään tartuntavaaraa ottamalla käyttöön turvalliset työskentelymenetelmät seuraavien avulla:
    - a. Kehitetään sellainen yhtenäinen ja kattava ehkäisy politiikka, joka kattaa teknologian, työn organisoinnin, työolot, työhön liittyvät psykososiaaliset tekijät sekä työympäristöön liittyvien tekijöiden vaikutukset.
    - b. Annetaan koulutusta.
    - c. Suoritetaan terveystarkastuksia direktiivin 2000/54/EY 14 artiklan mukaisesti.
  - Käytetään henkilönsuojaimia.
3. Jos 5 lausekkeessa tarkoitettu arviointi osoittaa työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden vaarantuvan sen vuoksi, että he altistuvat sellaisille biologisille tekijöille, joihin on olemassa tehokkaita rokotteita, työntekijöille on tarjottava mahdollisuus rokotukseen.
4. Rokotus ja mahdollisesti tarvittava uusintarokotus on annettava ja rokotetypistä päättäminen on tehtävä kansallisen lainsäädännön ja/tai käytännön mukaisesti.
- Työntekijöille on annettava tietoa sekä rokottamisen että rokottamatta jättämisen eduista ja haitoista.
  - Rokotus on tarjottava maksutta kaikille työntekijöille ja opiskelijoille, jotka suorittavat terveydenhuollon ja siihen liittyviä tehtäviä työpaikalla.

7 lauseke: Tiedottaminen ja tietoisuuden lisääminen

Koska teräviä instrumentteja pidetään direktiivissä 89/655/ETY⁽¹⁾ tarkoitettuina työvälineinä, työnantajan on toteutettava seuraavat aiheelliset toimenpiteet sen lisäksi, että työntekijöille annetaan tietoa ja kirjallisia ohjeita kyseisen direktiivin 6 artiklan mukaisesti:

- Tuodaan eri riskit esiin.
- Annetaan voimassa olevaan lainsäädäntöön liittyviä ohjeita.
- Edistetään hyviä toimintatapoja, jotka liittyvät vaaratilanteiden ja tapaturmien ehkäisemiseen ja kirjaamiseen.
- Lisätään riskitietoisuutta kehittämällä toimia ja tiedotusmateriaalia yhteistyössä edustavien ammattiliittojen ja/tai työntekijöiden edustajien kanssa.
- Annetaan tietoa käytettävissä olevista tukiohjelmista.

8 lauseke: Koulutus

Direktiivin 2000/54/EY 9 artiklassa säädettyjen toimenpiteiden lisäksi on järjestettävä asianmukaista koulutusta, joka koskee terävien instrumenttien aiheuttamiin tapaturmiin liittyviä toimintaperiaatteita ja menettelyitä ja jossa käsitellään muiden muassa seuraavia aiheita:

- suoja mekanismeilla varustettujen terävien lääketieteellisten instrumenttien oikea käyttö,
- uusien ja tilapäisten työntekijöiden perehdyttäminen,
- verelle ja muille fysiologisille nesteille altistumiseen liittyvä riski,
- ennalta ehkäisevät toimenpiteet, kuten vakiovarotoimet, turvalliset työjärjestelmät, asianmukaiset käyttö- ja hävittämismenetelmät sekä rokotusten merkitys työpaikoilla käytettävien menettelyjen mukaisesti,
- raportointi-, reagointi- ja seurantamenettelyt ja niiden merkitys,
- toimenpiteet tapaturman sattuessa.

⁽¹⁾ Myöhemmin direktiivi on kodifioitu direktiiviksi 2009/104/EY.

Työnantajien on järjestettävä ja tarjottava koulutusta, joka on työntekijöille pakollista. Työnantajien on annettava työntekijöille mahdollisuus osallistua pakolliseen koulutukseen. Koulutusta on järjestettävä säännöllisesti ottaen huomioon seurannan tulokset, ajantasaistamistoimenpiteet ja saavutetut parannukset.

9 lauseke: Ilmoittamismenettelyt

1. Tähän kuuluu voimassa olevien ilmoittamismenettelyjen tarkistaminen yhdessä työntekijöiden työsuojeluedustajien ja/tai työnantajien ja työntekijöiden asianmukaisten edustajien kanssa. Ilmoittamismenettelyihin olisi sisällyttävä paikallisia, kansallisia ja Euroopan laajuisia järjestelmiä.
2. Työntekijöiden on välittömästi ilmoitettava työnantajalle ja/tai esimiehelle ja/tai työturvallisuudesta ja -terveydestä vastuussa olevalle henkilölle jokaisesta tapaturmasta tai vaaratilanteesta, johon liittyy terävä instrumentti.

10 lauseke: Reagointi ja jatkotoimet

Terävän instrumentin aiheuttaman tapaturman varalta on oltava käytössä toimintaperiaatteet ja menettelyt. Ne on saatettava kaikkien työntekijöiden tietoon. Niiden olisi oltava tapauksen mukaan Euroopan tason, kansallisen tai alueellisen lainsäädännön ja työehtosopimusten mukaisia.

On toteutettava erityisesti seuraavat toimenpiteet:

- Työnantaja huolehtii ensiavun antamisesta loukkaantuneelle työntekijälle mukaan luettuina altistumisen jälkeinen estolääkitys ja tarvittavat lääketieteelliset testit lääketieteellisten syiden niin vaatiessa sekä asianmukaiset terveystarkastukset 6 lausekkeen 2 kohdan c alakohdan mukaisesti.
- Työnantaja selvittää tapaturman tai vaaratilanteen syyt ja vallinneet olosuhteet, kirjaa tapaturman tai vaaratilanteen ja ryhtyy tapauksen mukaan tarvittaviin toimenpiteisiin. Työntekijän on annettava asiaan liittyvät tiedot asianmukaisena ajankohtana, jotta tapaturman tai vaaratilanteen tiedot saadaan koottua.
- Työnantajan on tapaturman sattuessa harkittava seuraavia toimenpiteitä, mukaan luettuna työntekijöille tarvittaessa annettava neuvonta sekä taattu lääketieteellinen hoito. Kuntoutus, työsuhteen jatkaminen ja mahdollisuus korvaukseen on järjestettävä kansallisten ja/tai alakohtaisten sopimusten tai lainsäädännön mukaisesti.

Tapaturmaan, diagnoosiin ja hoitoon liittyvä luottamuksellisuus on ehdottomasti varmistettava.

11 lauseke: Täytäntöönpano

Tämä sopimus ei rajoita sellaisten nykyisten tai tulevien kansallisten ja yhteisön ⁽¹⁾ määräysten soveltamista, jotka antavat työntekijöille sopimuksen määräyksiä paremman suojan terävien lääketieteellisten instrumenttien aiheuttamilta tapaturmilta.

Allekirjoittajaosapuolet pyytävät komissiota toimittamaan tämän puitesopimuksen neuvoston käsiteltäväksi, jotta se vahvistaisi päätöksellä tämän sopimuksen sitovuuden kaikissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa.

Jos sopimus pannaan täytäntöön neuvoston päätöksellä Euroopan tasolla, komissio voi osoittaa tämän sopimuksen tulkintaa koskevat kysymykset allekirjoittajaosapuolille lausunnon antamista varten, sanotun kuitenkaan rajoittamatta komission, kansallisten tuomioistuinten ja Euroopan unionin tuomioistuimen tehtäviä.

Allekirjoittajaosapuolet tarkastelevat tämän sopimuksen soveltamista uudelleen viiden vuoden kuluttua neuvoston päätöksestä, jos joku tämän sopimuksen osapuolista sitä pyytää.

Brysselissä 17 päivänä heinäkuuta 2009.

EPSUn puolesta
Karen JENNINGS
HOSPEEMin puolesta
Godfrey PERERA

(1) "Yhteisö" on korvattu 1.12.2009 alkaen "unionilla".